

Slutrapportför Supported Employment i Linköping

Projektägare: Råd&Stöd, Leanlink

Projektid: 2016-01-01 – 2017-12-31

Kontaktpersoner som kan svara på frågor om insatsen:

Ellinor Gustavsson

Support- och arbetsteamet, Drottninggatan 50

0722-40 07 07

ellinor.gustavsson@linkoping.se

SAMMANFATTNING

Projektansökan kom till utifrån ett behov att förstärka Support- och arbetsteamet som ger stöd till anställning eller studier i metoden Supported Employment.

Målet för projektet var att fler personer som har neuropsykiatrisk, psykiatrisk funktionsnedsättning eller psykosocial problematik skulle få tillgång till stöd utifrån metoden Supported Employment i Linköping.

Den andra delen av målet var att fler personer snabbare skulle få insatsen. Det visade sig vara ett mål som inte har gått att upprätthålla över tid.

Första delen av målet har uppnåtts. Andra delen, att korta väntetiden på insatsen har inte kunnat upprätthållas över tid. Efterfrågan är större än teamets resurser.

2,0 tjänst och utbildning i metoden Supported Employment har finansierats via projektet. Intentionen och planeringen har från början varit att tjänsterna som fanns kopplade till projektet skulle implementeras och så har det även blivit. Beslut fattades under hösten 2017. Support- och arbetsteamet består idag av 6,0 ordinarie tjänster som är finansierade fram till 191231.

40 personer har registrerats via projektet i SUS, varav 6 personer anonyma.

22 av klienterna inom projektet har haft offentlig försörjning 3 år eller mer. Därutöver finns personer som försörjs av närstående.

8 av projektets 34 personer har vid projektidens slut anställning eller studerar.

Planerad samhällsekonomisk analys i verktyget Nyttosam som Samordningsförbundet ansvarade för inom ramen för projektet har inte varit möjlig att genomföra.

Uppgifter har samkörts i SUS och två studier har gjorts i samarbete med Medicinska fakulteten på Linköpings Universitet under projektiden som på olika sätt belyser fördelar med metoden och möjlighet till utveckling för Support- och arbetsteamet.

BAKGRUND

Se sammanfattning och projektansökan.

UTFÖRANDE OCH RESULTAT

Genomförande och aktivitet

Genomförande, arbetssätt och organisation

2,0 tjänster tillsattes som förstärkte det befintliga teamet i ordinarie organisation.

Medarbetarna introducerades i teamets arbete under våren 2016 och kom snabbt in i arbetet med klienter. I slutet av första projektåret hade de antal klienter som projektet skulle omfatta uppnått. Projektet har lagt vikt på att medarbetarna ska få en god kunskap i metoden Supported Employment och möjlighet till att diskutera arbetssätt genom metodhandledning.

Arbetet har följt de punkter som metoden har. Alla klienter har själva valt att samarbeta med oss, det är inte möjligt att bli anvisad till oss via beslut. Den egna motivationen är mycket viktig inom Supported Employment.

Förändringar under projekttiden

Kortad projekttid

Planeringen var från början en projekttid på tre år som sedan minskades till 2 år pga av förändrade ekonomiska förutsättningar för Samordningsförbundet. Ekonomiska beslut fattades så att projektet kunde ingå i den ordinarie kommunala verksamheten efter två år.

Utebliven utvärdering

Samordningsförbundet, Centrala Östergötland hade ansvar för att utvärdera den samhällsekonomiska nyttan i en kvantitativ studie. Data skulle samlas in och redovisas i systemet Nyttosam. Att samla in, formulera samtycke, och samköra data visade sig vara mer komplicerat juridiskt sett än planerat och Samordningsförbundet har inte kunnat leverera någon samhällsekonomisk analys till projektet.

Omsättning på personal

Ett år in i projektet valde de två projektanställda att byta tjänster. Byte av personal är ett avbrott som påverkar kontinuitet för klient. Metoden som grund och vårt arbetssätt som bland annat innebär att vi alltid är två arbetsmarknadskonsulenter som känner klienten har gjort övergång till ny personal lättare.

Fler klienter

Teamet valde att de nyrekryterade (augusti 2017) startade med nya klienter och att övriga teammedlemmar blev huvudansvariga för den första omgången klienter inom projektets ram. Det har gjorts att projektet har påbörjat samarbete med fler klienter än de 20 som var tanken från början, 40 personer registrerades i SUS under projektiden.

Måluppfyllelse

Målet att 50 personer får stöd av Support- och arbetsteamet ut i arbete eller studier har uppnåtts. I december 2018 har Support- och arbetsteamet 53 pågående klienter.

Målet att fler personer snabbare får insatsen Supported Employment/IPS har både uppnåtts och ändå inte. Fler personer får stödet men kötiden är idag vid projekttidens slut inte kortare. Tiden mellan att personen tackade ja till att insatsen påbörjas kortades initialt, första året under projektet. För att sedan öka igen och i december 2017 var kötiden för den som sist erbjöds en plats 12,5 månader. Efterfrågan och behovet av stöd i metoden Supported Employment är mycket större än teamets resurser idag.

Effektmål/ Syfte

”Att fler personer i Linköping med neuropsykiatriska, psykiska funktionsnedsättningar eller psykosocial problematik ska få och behålla anställning eller genomföra studier.

Att fler personer med stöd av Supported Employment/ IPS ska behålla anställning över tid.”

Av de 34 personer som registrerats i SUS har 5 personer anställning i december 2018 och 3 personer studerar.

Projektetmål

”Att 50 personer erhåller stöd från Support- och arbetsteamet. Att fler klienter snabbare får insatsen Supported Employment/ IPS, februari 2016 är kötiden ca 1 år.”

53 personer har stöd av Support- och arbetsteamet i december 2018.

I Supported Employment är en viktig del att stödet till klient och arbetsgivare finns så länge som det behövs. Stödet kan behövas under lång tid, många år för vissa.

Under projektiden har teamet avslutat en del kontakter i samråd med klient. Det är totalt 26 personer som avslutats under projektiden, i den siffran räknas alla teamets klienter in. Anledningar till avslut har varit att man fått anställning eller studerar utan stöd från teamet (13 personer), har stöd via LSS daglig verksamhet (3 personer), har inte anställning eller studier som mål just nu (7 personer) och annan anledning (2 personer).

Studier

Två studier har gjorts av medicinska fakulteten, arbetsterapeutprogrammet under projektiden.

Deltagare i studien har varit personer som får stöd av Support- och arbetsteamet oavsett om tillhörde projektet eller inte.

2016 gjordes en kvalitativ studie där man intervjuade 9 personer; "Personer med psykiskt funktionsnedsättnings upplevelse av metoden Supported Employment vid arbetslivsinriktad rehabilitering –utvärdering av en verksamhet"

2017 gjordes en empirisk studie där 17 personer som har anställning och stöd av Support- och arbetsteamet deltog. "Upplevelsen arbetsmiljöns påverkan på välbefinnandet hos personer med psykisk funktionsnedsättning – en empirisk studie"

Sammanfattning av respektive studie finns som bilaga.

Resultatspridning och implementering

Under projekttiden har Support- och arbetsteamet genomfört två konferenser med metoden Supported Employment och goda exempel i fokus. Intresset för de konferenserna har varit stort med över 100 deltagare varje konferens.

Marknadsföring av vår verksamhet gentemot klient har vi gjort främst i form av individuell information via telefon och informationsmöten. Teamet har under de två åren deltagit i gymnasieskolornas framtidsmässa, samordningsförbudets insatsmässa, insatskatalog, gärna besökt personalgrupper/ verksamheter för att informera och hitta samarbetsformer.

Implementering

Projektet implementerades direkt praktiskt och fysiskt i Support- och arbetsteamet. Långsiktig finansiering av projektets två tjänster blev klar hösten 2017.

REFLEKTIONER OCH SLUTSATSER

Supported Employment ger ett bra stöd som ger bestående utveckling och resultat över tid. För att kunna göra mer av en fungerande metod behövs pengar för att dimensionera insatsen efter Linköpings storlek.

En samhällsekonomisk analys av vad metoden har bidragit med rent ekonomiskt i Linköpings kommun hade tillfört slutrapporten något viktigt. Vi antar att metoden på ett par års sikt även ger ett ekonomiskt utfall för både individ och samhälle men vi har det inte svart på vitt. Vi kan även se att två år är en rätt kort tid för många av våra klienter och att målet anställning är de allra flesta starkt på väg emot men inte nått fram till anställning, där kunde fler positiva resultat hunnits med om projektiden varit tre år men nu kommer vi att se utfallet i ordinarie verksamhet framöver.

Tydlig metod i en föränderlig verklighet

Alla verksamheter och organisationer är föränderliga. Ekonomiska förutsättningar, lokalteter byts och personal börjar och slutar. Att ha en tydlig metod att arbeta utifrån gör förändringar mer hanterbara. Det har skett förändringar under projekttiden som vi ändå har kunnat hantera, mycket för att vi inte har behövt använda tid till att hitta ett gemensamt arbetssätt.

BUDGET OCH EKONOMISKT UTFALL

Projektet har inte förbrukat projektbudgeten. Råd&Stöd har fakturerat Samordningsförbundet totalt 921 093 kr av den budgeterade summan på 1 255 000 kr. I den summan ingår delar av kostnaderna för de två konferenser som Support- och arbetsteamet har anordnat 2016 och 2017.

REKOMMENDATIONER

Syftet med projektet har inte varit att bevisa att metoden supported Employment fungerar. Det har redan forskning visat att den gör. Metoden kan med fördel kompletteras av annat stöd men inte tvärtom. Det går inte att plocka och följa vissa delar i metoden Supported Employment för då uteblir den goda och långvariga effekten.

Place and train

Att snabbt få tillgång till en "riktig" arbetsplats och där, med stöd av SE utbildad personal, upptäcka och utveckla sina färdigheter som behövs för att bli anställningsbar. Det är en viktig nyckel till framgången med Supported employment och kallas inom metoden för Place and train. Det behöver läggas mer resurser på direkt stöd till klient på arbetsplats för att stärka det som fungerar ute i ett verkligt arbetsliv.

För framtiden...

Omfördela befintliga ekonomiska resurser och producera de insatser som efterfrågas

Linköpings kommuns invånarantal var i december 2016, 155 817 personer. Hur många av dem har en neuropsykiatrisk eller psykiatrisk diagnos som påverkar deras förmåga att få och behålla en anställning eller att fullfölja en utbildning? Antalet personer som köar för att få insatsen Supported Employment via Support- och arbetsteamet visar att efterfrågan är större än tillgången.

Det behövs mer Supported Employment och IPS i Linköping och Östergötland för att kunna erbjuda rätt stöd under tillräckligt lång tid.

För att svara mot målgruppens behov idag skulle det behövas ett team som är betydligt större än de 6 medarbetare som Support- och arbetsteamet har idag, uppskattningsvis 12-15 medarbetare.

Stöd i studier i samverkan med utbildningsaktörer

För att kunna bli anställningsbar, utveckla sin kompetens, ändra inriktning under arbetslivet, kunna byta arbete och arbetsgivare krävs rätt kompetens. I forskning ser man att personer som nått anställning med stöd av Supported Employment efterfrågar bland annat kompetensutveckling. Det behövs stöd för att kunna fullfölja utbildningar, stöd som inte ersätter det ansvar som utbildningsaktören har utan som kompletterar det.

Bilaga**Medicinska fakulteten**

Arbetsterapeutprogrammet

Arbetets art:	Examensarbete omfattande 15 högskolepoäng, 90 poängsnivå inom ramen för Arbetsterapeutprogrammet, 180 hp.
Titel:	Personer med psykisk funktionsnedsättnings upplevelse av metoden Supported Employment vid arbetslivsinriktad rehabilitering - utvärdering av en verksamhet
Titel på engelska:	Experience of Supported Employment in Vocational Rehabilitation for Persons with Mental Disability - Evaluation of a Rehabilitation Setting
Författare:	Behira Goli & Mimmie Hallberg
Handledare:	Jan Sandqvist
Termin:	Höstterminen 2016
Antal sidor:	34

SAMMANFATTNING

Sjukskrivningar i Sverige ökar. Den andel som ökar mest är sjukskrivningar på grund av psykisk sjukdom. Arbete har för människor en stor betydelse och därför ökar behovet av arbetslivsinriktade rehabiliterande insatser för att få personer ut i arbetslivet igen. Syftet med studien var att beskriva upplevelsen av Supported Employment hos personer med psykisk funktionsnedsättning. Nio intervjuer med personer inskrivna på en kommunal verksamhet som arbetar efter metoden SE genomfördes. Resultatet presenteras i tre kategorier; osäkerhet, trygghet och tillförsikt. På olika sätt uttryckte deltagarna osäkerhet om att komma ut på den öppna arbetsmarknaden då det var länge sedan eller att de aldrig tidigare haft ett arbete. Det nära samarbetet mellan handledare och deltagare som förespråkas av SE visade sig vara en förutsättning för framskridandet av processen. Studiens deltagare fick genom verksamheten och SE framtidstro och hopp om anställning. Sammanfattningsvis kan konstateras att deltagarna upplever SE som en tillfredsställande metod för att komma ut i arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Nyckelord: Arbete, Arbetsterapi, Kvalitativ metod, Intervention, Individual Placement and Support (IPS)

Bilaga

Medicinska fakulteten

Arbetsterapeutprogrammet

Arbets art: Examensarbete omfattande 15 högskolepoäng, 90 poängsnivå inom ramen för Arbetsterapeutprogrammet, 180 hp

Titel: Upplevelsen av arbetsmiljöns påverkan på välbefinnande hos personer med psykisk funktionsnedsättning - En empirisk studie

Titel på engelska: The Experience of the Work Environment and the Impact on Well-Being in People with Mental Disabilities - An empirical study

Författare: Ellinor Fredman & Josephine Lind

Handledare: Elin Ekbladh

Termin: Höstterminen 2017

Antal sidor: 22

SAMMANFATTNING

Personer med psykiska funktionsnedsättningar har svårare att erhålla och behålla ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Målgruppen löper större risk att drabbas av ohälsa då de ofta exkluderas från arbetsmarknaden på grund av deras svårigheter och behov av anpassningar i arbetsmiljön. Syftet är att beskriva hur personer med psykiska funktionsnedsättningar som erhållit insatser via metoden Supported Employment upplever att arbetsmiljön påverkar deras välbefinnande. Det var 17 personer med olika psykiska funktionsnedsättningar som hade erfarenhet av en arbetsmiljö som deltog i studien. Bedömningsinstrumentet Work Environment Impact Scale (WEIS) användes till datainsamlingen tillsammans med tillhörande intervjuguide för att samla information kring hur deltagarna upplevde välbefinnande i sin arbetsmiljö. I resultatet framkom det att faktorer som samarbete med arbetskamrater, utformning av arbetsuppgifter, arbetets stimulans, arbetstider och arbetets värde och betydelse var de faktorer som upplevdes mest stödjande för välbefinnande i arbetsmiljön. De faktorer som upplevdes mest hindrande för välbefinnande i arbetsmiljön var arbetsuppgiftens krav, förmåner, sensoriska egenskaper, förväntningar på prestation i arbetet och arbetsredskap. Flera studier visar på att en fungerande arbetsmiljö är viktigt för att kunna utföra sitt arbete. Förslagsvis behövs fler studier som fokuserar på att utveckla arbetsmiljöinterventioner som stödjer personer med psykiska funktionsnedsättningar att trivas och behålla sitt arbete.

Nyckelord: Arbetsterapi, Arbetsmiljöfaktorer, Arbetslivsinriktad rehabilitering, Work environment impact scale (WEIS)